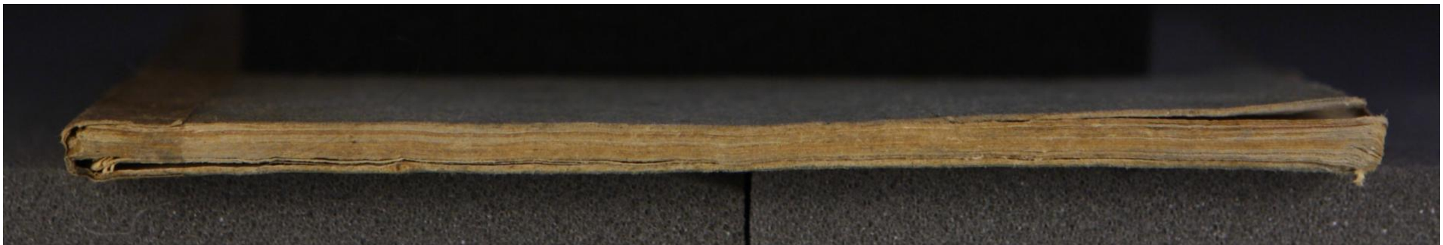
Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

No 3415.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

= LN 1107
ex. 2

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

38.

EPISTOLAE DVAE DE

VITA ET OBITV NOBILIS MATRONÆ DOMINÆ ELISÆ MAGNIFICI DOMINI D: HILARII GRVBBE DE LYSTROP, Regni Danici Cancellarij &c: Coniugis chariſſimæ.

PARENTATIONIS ET OFFICII CAVSA SCRIPTAE.

Anno Domini

M. D. LXXVII.

HAFNIAE

Excuſum apud Andream Gutterwitz.
1 5 7 7.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

EPISTOLA

Continens Hiſtoriam vitæ & obitus Dominæ
ELISAE BIORNONIS STE-
NONII filiæ, piè in Domino defunctæ,
loco parentationis.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

MAGNO MATTHIÆ THEOLOGO ET CANONICO LVNDENSI DOCTISSIMO, VIRO

optimo & amiciſsimo ſalutem.

QVæ nunc adfero, Magne dulciſsime, eius ſunt Argumenti, vt non delectationem, quam ex familiari conſuetudine noſtra & colloquijs iucundiſsimam, ſæpius vtrinq; percepimus; ſed & mihi referenti, & tibi ea cognoſcenti dolorem iuſtiſsimum ſint paritura. Quemadmodum enim funebria omnia luctu pleniſsima eſſe ſolent: Sic parentationem Matronæ lectiſsimæ, Dominæ Eliſæ Biornonis Stenonij filiæ, commemoratione pietatis ipſius, & hanc vberrimo prouentu inſequentium virtutum, ac Chriſtianæ ex hoc lugubri Diuerſorio emigrationis, inſtituenti mihi, & eam ad te perſcribenti: Non poteſt non fieri, quin vetus dolor ex immaturo ipſius obitu, ſuperiori anno conceptus, hoc pacto in memoriam reuocatus, nouas lachrymas excutiat, & acres ſingultus in vtroq; noſtrum denuò excitet.

Quamuis autem iniquè facere videor, dum pro ſtudiorum & beneuolentiæ viciſsitudiue, quam in amicitia noſtra ornanda & fouenda, non ſine vſu & incredibili voluptate hactenus vſurpauimus, ea repono, quæ animum tuum vehementius perſtringere & commouere poſsint: Tamen ponderatis inſtituti mei rationibus, quas honeſtiſsimas eſſe non dubito: hoc mæroris quidem, Sed officij pleniſsimum Argumentum te pariter & omnes ingenuos homines approbaturos minimè diffido. Cum enim in hominibus ſinceri & beneuoli, imò Chriſtiani pectoris & ingenij, manere debeat erga defunctos eadem affectio, qua viuos

ſunt proſecuti: quæ præcipuè declaret futurum eſſe, vt poſtliminio redintegrent ſepultam & diutius deliteſcentem conſuetudinem ſuam: certè vitio non eſt ipſis vertendum, qui hanc in ſuos propenſionem illuſtri aliquo monumento & virtutum ac memoriæ ipſorum officioſa conſignatione publicatam, ad poſteritatem tranſmittunt.

Neq; verò inutilis eſt & infrugifera hæc animorum grata de ſuis teſtificatio, cum ad honeſtatis Studia ſectanda & excolenda mirificè homines extimulare ſoleat. Non modo enim virtutis pulcritudo in Heroicis ingenijs delineata & commendata, alios vehementer afficit, ſuiq; amorem in ipſis incredibilem & conſtantem accendit: Verumetiam veſtigia commonſtrat, quibus inſiſtentes, illud, quod præclarum & laudabile fuiſſe in huiuſmodi præſtantibus Naturis conſpexerunt, ijſdem curſibus ipſi etiam ſectari & apprehendere ſatagent.

Verum quod noſtro propoſito magis eſt accommodatum: Nihil eſt quod auulſi à nobis neceſſarij hominis deſiderium æquè leniat, ac præcipuæ ipſius partis forma ad viuum expreſſa, & eiuſdem continua & cum voluptate quadam conſideratio. Ita Lelio ſuus Scipio extinctus ſemper vixit, & quamuis oculis ab ipſo detractus fuit: abſentis tamen amici famæ & virtutis imago in animo viuaciſsima hærebat, vt non minus in memoria ita depictum, quàm olim præſentem corpore, non ſine iucunditate perpetuò contemplaretur.

Quare ab Amicitia noſtra alienum me non facere exiſtimo: Si, recenſitis, qua potero breuitate & fide, rariſsimis virtutum dotibus, quibus nobiliſsima D. Eliſa eminebat, immortali illam memoria cele-

brem

brem reddam: Atq; hac ratione parentationis ſuſceptæ muneri, & priuato noſtro potius quàm ipſius deſiderio (cum nihil ſit quod nunc fœliciſsima deſiderare poſsit) ſatiſfaciam.

Tuum verò erit, dulciſsime Magne, hæc eodem animo legere, quo à me ſunt ad te perſcripta: nec aliquid exactè elaboratum in hoc Argumento à me requirere. Cum talium lugubrium rerum tractatio aciem ingenij retundat & exhebetet, & Orationem cùm ſterilem tùm horridam reddat, vt dici ſolet: ἡ φρὴν σοι ἀλγήσει, ἡ δὲ γλῶσσα ἔσαι ἀνάλγητος. quibus ſanè ſi ex fœcundo Eruditionis & pietatis tuæ penu deſumpta lenimenta quædam, & conſolationes ærumnarum huiuſmodi aſperitatem emollientes ſubieceris: facies vt hic mæror noſter limitibus includatur, & ſine maiori moleſtia funebris hæc & luctuoſa Narratio mea ab alijs cognoſcatur.

Sed vt id quod inſtitui aggrediar, ab ipſo ouo, contra Poëtarum morem, cum ſimplici & veræ commemorationi oratio per ambiges tortuoſa non ſit adhibenda, exordiar.

Naſcitur D. Eliſa in auiæ maternæ hæreditaria ſede Tommerup, quæ ſita eſt in laudatiſsima prouincia Schania, Anno Salutis humanæ quadrageſimo tertio ſupra milleſimum quingenteſimum, veſpere præeunte proximè feſtum ſolenne Epiphanias Domini.

Atq; hic quidem accuratam illam ingenij humani telam, de temperamentorum & inclinationum cauſis ex motu, conſtellationibus & vi ſuperiorum luminum dependentibus, pertexerem: ſi à noſtra profeſsione prædictiones huiuſmodi Manticæ, alieniores non eſſent: Tum etiam quia nonnulli atq; illi magis

ingenioſi quàm pij, diuinæ huius & pernecellariæ artis limites perrumpunt, & remota principali cauſa, Secundis, neceſsitate quadam alligant omnium rerum & actionum euentus: Ne videar horum artificioſum deliramentum approbare, omnibus præteritis, viciniores infallibiles voluntatum humanarum, & appetitionum laudabilium fontes, qui ſunt, timor Dei & liberalis ac honeſta Educatio, in huius Epiſtolæ meæ decurſu aſsignabo.

Parentes habuit Biornonem Stenonis filium & Martham Geddanam, Dominos hæreditarios Howedal & Spannerop: vtroſq; ex peruetuſtis Nobilium familijs oriundos, quiq; antiqua magis & Heroica integritate, quàm faſtuoſo luxu (vt nunc plærumq; fieri ſolet) originem ſuam mirificè ornarunt & extulerunt.

Hanc nobilem indolem vnà cum verecunda corporis & faciei venuſtate, vnicæ huic Natæ ſuæ impreſſerunt, quam deinde inſtitutione diligenti & circumſpecta adauxerunt: vt ex Gemmulis primæ ætatis erumpentibus ſubſecuturorum virtutis florum & fructuum indicia plurima conſpicerentur.

Ac vt pauca de externis lineamentis corporis adijciam, Cum illa ſint interni hominis ſimulachra: Statura erat mediocris & fœminæ conueniens, membra compacta & inter ſe optimè proportionata, facies ad rotunditatem oblonga, frons elata & aperta, oculi cærulei, ſtabiles, & verecundi, naſus decenter protuberans, labia graciliora & rubicunda, malæ carnoſæ, ſed citra pinguedinem ingenuo colore depictæ fuerunt:

Qualis in infectis aduerſi Solis ab ictu
Nubibus eſſe ſolet vel purpureæ Auroræ,
Talis erat vultus noſtræ florentis Eliſæ.

Et

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Et vt ſingula ſummatim complectar: ex facie, & totius corporis diſpoſitione, animus Nobilis & ad virtutem inclinatus elucebat.

Acceſsit fidelis inſtitutio quæ naturales hos igniculos in perpetuas quaſdam virtutum flammas excitauit. Facillimè enim (vt ſunt ingenia humana lubrica & ſemper ad malum procliuiora) Naturæ bonitas incuria extinguitur, & in perniciem licentia degenerat, vt de ea verè dici poſsit:

Vidi ego quaſſatas mota face creſcere flammas,
Et vidi nullo concutienti mori.

Non modò igitur parentum & auiæ curà pueritiæ mores ad pietatis & honeſtatis normam inflectebantur, & ſemina Notitiæ Dei & virtutum ſtatim ab vberibus infundebantur: Verumetiam firmior ætas in ijsdem ſtudijs continuata eſt, cum in Aula Nobiliſsimæ & præclaræ Matronæ D. *MAGDALENAE BRAHE DE BOSERVP* educaretur: Cui certè propter verecundos mores, conſuetudinis ſuauitatem, induſtriam operum, & reliquas Nobilis ingenij dotes fuit longè chariſsima, ita vt non ſit paſſa illam à ſe diuelli, priuſquam coniugij iure mariti imperio ſubijceretur.

Sed ferè præterijſſem curriculum vitæ in Monaſterio Boſô ab illa tranſactum, paulò antequam in Gynæcæum D. Magdalenæ tranſiret. Eò enim à parentibus bono conſilio miſſa fuit: Non quidem vt ſpurciſsimæ cælibatui Monialium initiaretur, aut tædas exoſa iugales, in otio ſterili per totam ætatem ibi deliteſceret: Sed vt partim legere & mediocriter ſcribere: partim colos tractare: acu pingere,

telam

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

telam texere & alia officia Oeconomica à grandæuis
illis Sororculis & his ſtudijs addictioribus diſceret.

Memini autem Optimam D. Eliſam cum de
eo vitæ genere ſermo incidiſſet, de ficta & ſimulata
Semiramidum illarum ſanctimonia, de quarundam
autem libidine intemperantiſsima, De Superſtitione
plusquam Theſſalica vetularum, de temerariorum vo-
torum ſollicita admodum obſeruatione, & huiuſmo-
di Papiſticis imò Diabolicis reliquijs grauiter conque-
ſtam fuiſſe, quas tum quidem ignara ſuſpiciebat &
admirabatur: Nunc verò imbuta cœleſti veritate ea
vt execrabilia toto animo deteſtabatur.

Ad reliqua tranſeo, hoc primum cum ſubiece-
ro: Impijſsimos eſſe homines, qui non antiquitus v-
ſurpata Religionis opinione, cum illa penitus eua-
nuerit, Sed politico quodam conſilio filias ſuas adi-
gunt, vt Monaſticæ vitæ ſe mancipent, quo nimirum
hæreditatis portio ipſis adempta, ad alios nonnullos
liberos cum maiori acceſsione deuoluatur. Atq; hoc
pacto prouidentiam Diuinam præiudicio ſuo violant:
conſcientiam illaqueant: inſtitutis à Natura pariter
& ordinatione Dei abhorrentibus, occaſionem libi-
dinibus & harum ſocijs, homicidijs præbent. Hos in-
quam quis non iure optimo Carnifices liberorum, non
parentes nominauerit?

Cum igitur impuberes annos D. Eliſæ tam di-
ligens, & parentum cura, & D. Magdalenæ inſpectio,
tum etiam ſeuerior Monialium Diſciplina, fœliciter
informaſſent: ceperunt nunc non ſolum leuia futura-
rum virtutum indicia apparere: Verumetiam eæ fre-
quenter in vita illius & actionibus indies magis ac
magis conſpiciebantur. Vnde factum eſt vt Dome-
ſticorum hominum commendatione & publicis ſer-
moni-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

monibus omnium qui illam nouerunt celebratam in tenera & iam primùm pueritiæ limites egrediente ætate, quinto nimirum decimo anno Dominus Hilarius Grubbe hanc ſolam ſibi in vxorem dari petierit.

Quare cum propoſitum ſuum D. Hilarius parentibus ſuis, quos pietatis, virtutum & generis fama longè clariſsimos habuit, aperuiſſet: illi verò vt ſanctum & laudabile approbaſſent: eò rem Diuinis auſpicijs perduxit, vt D. Eliſa, recepto patriæ noſtræ more, die Menſis Maij IX, Dominica, quæ vulgò Iubilate nuncupatur, Anno M D LVII ſibi deſponderetur. Inde autem biennio, qui erat annus ſupra Milleſimum quingenteſimum quinquageſimus nonus, Regia Maieſtate ſumptus & apparatum Nuptiarum clementer, pro ſolito ſuo & planè Regio in ſuos fauore, in Arce Hafnienſi conferente, inchota pacta, accedentibus Matrimonij vinculis, inter hos duos cum magna ſolennitate completa fuere.

Atq; hi fuerunt, dulciſsime Magne, primi ſpacij curſus ſanè optimi, & ad ipſam honeſtatis metam directi, in quibus ad extremum vſq; progreſſa eſt, militando Chriſtianam militiam & ſeruando fidem ac bonam conſcientiam: quod vt pauciſsimis explicem, reliquum eſt.

Vt autem ordiar, vnde illa vniuerſas vitæ ſuæ actiones exorſa, eaſdem optato fine terminauit: De ipſius in Deum pietate, ab omni ſimulatione Hypocritica alieniſsima, & copioſa ſanctarum virtutum progenie fertiliſsima, & pauca & vera præmittam. Summo ſtudio ſemper contendebat Doctrinam filij Dei, patefacientem nobis aditum ad vitam æternam, per miniſterium publicum cognoſcere. Deuenit ergo in veram noticiam Dei per Spiritum ſanctum in verbo efficacem

& parientem fidem illam quæ amplectitur & ſibi ap-
plicat meritum Redemptoris Chriſti, & nouæ vitæ ſeu
Regenerationis fructus progignentem, & ſenſum con-
ſolationis ac Diuinæ lucis & læticiæ in corde excitan-
Ioh. 17. tem: Quæ quidem cognitio Dei & Chriſti eſt ipſa vi-
ta æterna, vt teſtatur apud Iohannem Dominus. Neq;
verò Pythagoreorum more ſibi ſoli, quæ diſcebat, reſur-
uauit, nec profeſsionem Chriſtianam dedignata de
Deo & rebus Diuinis atq; ad Salutem noſtram perti-
nentibus differendo conferre, ſuamq; Sententiam de
Articulis & fundamento fidei ſuæ palàm pronunciare
erubuit. Memoriæ Theſauro erat donata, ita vt quæ
ingenij acumine, quo plurimum excelluit, complecte-
batur ſemel, perpetuò apud ſe retinuerit: Sic quas at-
tento ſtudio ſacras conciones audiebat, firmiſsimè ve-
luti depoſitum conſeruabat: earumq; multarum potuit
diſpoſitionem, ratiocinationes, præcipuasq; ſententias
iamdudum productas, cum liberet, recenſere. Quanta
verò ducta ſit cupiditate audiendi verbi Dei, vel indè
conſtat, quòd optarit ſæpenumero res & rationes Ma-
riti & ſuas longiorem morã ferre poſſe in ijs locis, vbi
frequentius pro cõcione Doctrina cæleſtis tractaretur.
Etſi enim in his Borealibus & tranquiliſsimis Eccleſiæ,
Halcyonijs vox Euangelij vbiq; incorrupta diffundi-
tur: & ſalutaris Ordinatio Sanctiſſ: & Illuſtriſsimi Re-
gis *CHRISTIANI* eius Nominis tertij, memoriæ
indelebilis, ſeculi huius & Eccleſiæ Ezechiæ, olim inſti-
tuta, & præſentibus temporibus à noſtro Sanctiſsimo,
Auguſtiſsimo & Clementiſsimo Rege, *FRIDERICO
II* ætatis ſuæ Ioſia, conſeruata & continuata, totius
cœleſtis Doctrinæ propagationem & Sacramentorum
vſum in omnibus congregationibus & Eccleſijs noſtris
aptè & per ordinata interualla & momenta præſcribit:
Tamen

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Tamen quia in laudatiſsima Hafnienſi Metropoli, vt etiam hic apud nos Lundiæ, & multis alijs præcipuis vrbibus Patriæ noſtræ, quotidie ferè conciones ſacræ habentur, In his, inquam, diutius viuere & verſari ex animo optabat.

Tantus amor Chriſti fuerat veriq́; cupido.

Huic ſanctæ diligentiæ alteram curam adiecit, qua conceptam ex verbi prædicatione fidem aluit, duxit, confirmauit. Nam vt fide, Paſsionis & Sanguinis Chriſti merita amplectebatur ad Salutem: Sic eiuſdem Sanguinis effuſi & paſsi corporis religioſa ſumptione & communicatione in vero vſu cœnæ Dominicæ, candem hanc fidem ſubindè ſtabiliuit & ceu accepto pignore ſacroſancto, indubitatam reddidit.

Maxima pars Magnatum (ne dicam Epicureorum) Religionem ſuæ rationis limitibus includentium, contempto Miniſterio, aut oſcitanter præterito, dum in nullam Dei cognitionem veram aut ſolidam peruenire contendunt, longè aliam pietatis viam ingrediuntur. Exiſtimant enim Chriſtiani & pij hominis officio ſatis ſuperq́; ſe perfunctos eſſe (quod quidem in tanta reuelatæ veritatis luce fieri deplorandum eſt) ſi imagunculam aliquã erexerint, vel abollam infulaſq́; Sacerdoti, vel Altari nouum tegumentũ Inſignibus ſuis ſplendidum, vel etiam cruentarum Exactionum portiunculam aliquam egenis contribuerint, vel ipſi Rapſodias aliquas precum vix intellectarum emurmurauerint, vel ad ſeruiendum pro ſe Deo (vt dicunt) Mercenarios conduxerint: Tum igitur illi Pietatis & Religionis profeſſores & promotores opinantur ſe eſſe ſolertiſsimos. Cũ itaq́; de doctrina Chriſtiana, vel ſeparatim de Articulis fidei illis diſſerendum eſt, inſipidas planè Ethnicas & Blaſphemas voces effundunt, ſuamq́; Sen-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

ſcentiam rogati, pronunciant vel profeſsioni ſuæ contrariam, vel talem quæ nihil Religionis, nihil Pietatis, nihil Sanctimoniæ, ſed tota Rationis mundanæ deliramenta ſapiat. Hinc cenſores illi Religionum accurati ita ſtatuunt, Pontificiam lernam ſuperſtitionum, à Repurgata veritate, quam Dei beneficio hauſimus & profitemur, nihil admodum differre: Ideo tamen iſti hanc præferendam eſſe, quôd imminuat ſacrificulorum Iuriſdictionem, & ſuam politicam Autoritatem magis ſtabilire videatur. Hinc bella interpretatio naſcitur dicti fundamentum Salutis noſtræ complectentis: Quemlibet ſua fide iuſtificari: quod ſic detorquent & fraudulenter exponunt: Conceptam cuiuſuis opinionem qualemcunqꝫ coram Deo valere, ſiue ſit Ethnica, ſiue erronea, ſiue conſentiat cum verbo Dei, ſiue repugnet: Quaſi verò fides illa iuſtificans, nuda eſſet tantum opinio noſtrarum ridicularum cogitationum de Deo & eius voluntate: Aut extra Chriſtum aliquid eſſet, quod fides appellaretur: Vel plura eſſent fidei iuſtificantis genera, quàm vnum illud, quo apprehenditur Miſericordia Dei oblata in Filio, vna cum Remiſsione peccatorum, iuſticia & vita æterna. Hinc conſcientiæ horribiliter vulneratæ & metuenti Diuinam vltionem, tali medicamento ſuccurrunt, Vt Tyrannidis & immanium ſcelerum ſuorum Sarcinam in eos deponant, per quos ſuam libidinem exercuerunt, Se verò immunes, inſontes atqꝫ innocuos eſſe putent, & ab omnibus haberi velint.

At vt hæc odioſa, ſed nimis nota & peruulgata, iuſto & non conniuenti iudicio Dei relinquam dijudicanda & punienda: multum his diſcrepantes fructus pietatis de vera noticia Dei & præſentia Spiritus ſancti teſtantes noſtra D. Eliſa protulit: Ad quorum teſtifi-

catio-

cationem in ſolenni illo & ab omnibus metuendo Iudicij extremi die, pronunciaturus eſt filius Dei, & æternam mercedem ſuis in D. Eliſa donis aſsignaturus. Siue enim in egena Chriſti membra, beneficentiam; Siue in afflictos & oppreſſos, commiſerationem: Seu erga Maritum, ſubiectionem & amorem; Seu in liberos, maternum affectum leni ſeueritate temperatum: aut in domeſticarum rerum adminiſtratione, prudentem vigilantiam: aut erga omnes homines honeſtam beneuolentiam, conſideres: pleniſsimo teſtimonio confirmabunt D. Eliſam vas miſericordiæ Dei fuiſſe electum ad æternam vitam.

Sed de ipſius munificentiſsima liberalitate in pauperes multa hîc adferre ſuperuacaneum fuerit, cum ea ab omnibus deprædicetur quorum viſcera toties refocillauit. Vnum tantum & illud memorabile, vt poſtremum in egenos beneficium adieciſſe hoc loco ſuffecerit. Animaduertit facilè ſanctiſsima Matrona, obuijs illis & publicis mendicis omnes ferè ſubuenire: perpaucos verò miſerorum puerorum rationem habere, qui cum literis diſcendis conſecrati fuerint, mox victum mendicando quærere coguntur, Cum tamen horum mendicitas in ditiſsimorum etiam vſum & ſalutem plærumq; vertatur. Inſtitit igitur apud dilectiſsimum Maritum ſuum ſæpius, præcipuè verò cum hinc ſibi diſcedendum eſſe præſentiſceret, vt mille nummos Ioachimicos Scholæ noſtræ Lundenſi donaret, ex quibus nonnihil ſubſidij tenuioris fortunæ ſcholaſticis quotannis accederet. Cuius ſanctiſsimo voto & voluntati extremæ plenè optimus Maritus ſatisfecit. O ſancta liberalitas quæ præſenti miſerorum inopiæ ſubueniendo, poſteritatem inſequentem magna doctorum hominum copia beabit. Sic ſubinde deprædan-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

dantibus alÿs Scholas & Eccleſias, Deus Opt. Max. Scholarum & Eccleſiarum princeps aduocatus, ſuſcitat illis nouos Patronos & Nutricios: Inter quos Clementiſsimi & Illuſtriſsimi Regis noſtri nunquam ſatis laudatam liberalitatem, Summa nobilium & bonorum hominum inferioris ſortis turba imitata, benefaciendo doctrinarum cultoribus, inter ſe certare videtur. Nimirum,

Regis ad Exemplum totus componitur orbis,
Vtq; ducum lituos ſic mores caſtra ſequuntur.

Quin & ipſa lectiſsima Nobilitas Danica in hoc ſtudioſiſsimè nunc incumbit, vt ad Sanguinis ſplendorem & militiæ decus, ingenÿ adiungat in omnibus Doctrinarum generibus culturam. Non ſolum igitur Magnatum ſubſidÿs: Verumetiam eorundem ſtimulis quamplurimi alÿ fouentur & impelluntur ad perquirendam veram Eruditionem: Ita vt Dei beneficio. Omnes ferè Regni Ordines & faueant doctis, & ſint exculti Studÿs, & Philoſophi philoſophis imperent ac pareant. Oppugnauit olim & expugnauit etiam fortiſsima & numeroſiſsima manu, Gothica noſtra gens vrbem Romã, mundi Dominam, Artium, Ciuilitatis & militiæ Magiſtram: Iam verò antiquam Victoria Sedem repetẽte, nos Latÿ præda facti ſumus, lingua et inſtitutis eius penè viuentes: Sed tamen vt penes nos ita debellatos triumphi celebritas maxima conſiſtat, & vt diu conſiſtat, ſumatq; cum tempore incrementa: præcipuè verò vt inter nos veram ſui Noticiam perpetuò ſpargat Deus, & in ea conſtanter nos conſeruet: ex toto animo opto.

Reuertar autem ad D. Eliſam: In qua ſingularis eius in miſeros & quacunq; calamitate oppreſſos commiſeratio, conſideranda nunc venit. Non ſolum enim illi, qui penuria rerum ad victum aut veſtitum

per-

pertinentium affliguntor ſunt miſeri iudicandi: Ve-
rumetiam doloribus obruti, vinculis conſtricti, metu
perculſi, infortunio turbati, vel etiam morbis grauati,
iure miſeri cenſentur. In hos, inquam, eo erat animo
ac ſi illa pariter ærumnoſa ſorte cum ipſis opprimere-
tur. Hæc miſeriarum communio cum omnibus homi-
nibus, in nullos præter ſinceros Chriſtianos cadere po-
teſt. Sicut enim hi vnius corporis membra ſunt ab vno
capite, Chriſto nimirum, dependentia vniusque Spiritus
ductu gubernata, Doctrinæ & Profeſsionis eiuſdem v-
nam eandemque metam vno eodemque curſu conſectan-
tes: Ita etiam miſeriarum hi potiſsimum inter ſe ſocie-
tatem retinent, præſertim cùm indubitata quadam &
communi ſpe Reſurrectionis & plenæ Redemptionis
ac futuræ gloriæ in æterna vita, omnes & ſinguli ſufful-
ciantur, vt verè de his dici poſsit: οὐκ αἰσχρὸν ἀνθρώποισιν
ἀλλήλων κακά. Si quando igitur, vt de multis pauca pro-
feram Chriſtianæ commiſerationis Exempla, facino-
roſorum hominum & ſupplicijs deſtinatorum D. Eli-
ſæ innotuit calamitas, nunquam deſtitit eos ſollicita-
re, ſub quorum poteſtate detinebantur, priuſquam
vel carceris acerbitas, vel ſupplicij immanitas, vel mi-
ſeriarum diuturnitas aut in totum ablata eſſet aut ſaltē
diminueretur. Si verò grauioribus morbis oppreſsi
decumberent aliqui tam noti quàm ignoti: hos inuiſe-
re, conſolari, quibus potuit medicamentis ſubleuare &
nullis non officiorum generibus afficere ſtudioſiſsimè
conſueuit. Cum in vicinia honeſtarum Matronarum
partus inſtaret, quamuis multis dignitatum & fortuna-
rum gradibus ipſas anteiret: Tamen in difficillima illa
colluctatione non dedignata eſt opere & miniſterio
moleſtiſsimè laborantibus ſuccurrere: Atque tali officio
reliqua fidei ſuæ opera conſignabat, cum paucis antè
diebus quàm ipſa in extremam debilitatem incideret
honeſtæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

honeſtæ & piæ fœminæ Catharinæ, Reuerendi viri D. Iacobi Gronnebechij Paſtoris in Helſted vxori ex partus difficultate ad mortem vſq; afflictæ fideliter & ſollicitè operas requiſitas præſtaret.

Subiungerem quædam, mi Magne, de ſancta & in omnium officiorum genera diffuſa familiaritate & contracta ac conſeruata cum bonis hominibus amicitia D. Eliſæ, ſi ea cùm in tuo tùm aliorum animo qui illam nouerunt, altius defixa, & frequenti recordatione indies reiterata longiorem orationem reſpuere non videretur. Suauiſsimæ enim conuerſationis & familiaritatis ipſius, comitate, beneuolentia, candore, conſtantia, integritate, munificentia, & omnium virtutum concurſu ornatæ & honeſtiſsimis rationibus initæ & confirmatæ memoriam, (vt de meipſo ſeparatim aſſeuerem) tam diu viuam inuiolatamq; conſeruabo,

Donec erit pectus, vitaq; donec erit.

Ac mihi quidem hæc de D. Eliſa referenti in memoriam reuocatur D. Brigitta Gøye, genere illuſtris, virtutibus clarior, pietate & meritis incomparabilis Matrona, non quòd illius nunc tantum recorder, cum indelebilia ſummarum qua florebat dotum, & in me innumerabilium beneficiorum veſtigia perpetuò ante oculos verſentur (verſabuntur autem quamdiu cor mihi & cerebrũ fuerint) Sed vt has duas velut lampades extollendo, poſteritati Nympharum ſubſecuturæ clariorem ad exquiſiti decoris faſtigium viam patefaciam. fieri enim non poteſt quin in vtriusq; mores & vitam reſpectantibus, ad honeſtatem ſectandam & verecundiam liberis inijciatur ingenijs ſtimulus. Δεινοὺς γὰρ ἂν παρεῖχεν ἔρωτας ἡ φρόνησις ἄν τι τοιοῦτον ἐναργὲς εἴδωλον παρείχετο ὄψιν ἰόν.

Reſtat

Reſtat ſpacium illud in Coniugio & Domeſticarum rerum adminiſtratione traductum. In quo pertractando plurima occurrunt caſtitatis, prudentiæ, ſedulitatis & aliarum Oeconomicarnm virtutum Exempla, vt & hæc vitæ pars ad imitationem proponi poſsit omnibus ijs fœminis, quæ in Coniugio verſantes curam familiaris rei & priuatæ gubernation s ſuſtinent. Sed breuior ero, ne Epiſtolæ limites longioribus Narrationibus tranſilire videar, quamuis hîc materiæ dignæ copia & ſplendidiore Stylo offerantur.

Dulcis illa Coniugum ſocietas, à Deo Opt: Max: primùm inſtituta & ad propagationem humani generis ordinata, ſolo mutui & caſti amoris vinculo colligata, tam firmirer cohæret, vt in eo duo corpora animorum & voluntatum conſenſu in vnum coaleſcant. Hoc enim puri & non ſimulati Amoris affectu profligato, nulla arctior confœderatio interConiugatos oriri, nec ſi inita fuerit diuturnitatis ſtabilimentum acquirere poteſt: Interueniente autem, indiſſolubilis illa redditur, omnesq; neceſsitudinum conglutinationes vel ſanguinum propinquitates pertinacia & firmitudine exuperat. Ἀνδρῶν γὰρ καὶ γυναικῶν κοινωνίας ἄλλην οὐκ ἂν εὕροι τὶς, οὔτ᾽ ἀναγκαιτέραν οὔτε προσφιλεστέραν.

Non ſolum igitur D. Eliſa ſub initijs Coniugij ſui, huius caſti & laudabilis amoris flammis beneuolentiam optimi Mariti in ſe concitauit: Verumetiam vnà cum tempore affectum intendente, quàm non ſibi mille Amorum vinculis illum deuinxit: Vndè factum eſt vt conuictus ipſorum placidiſsimus, mutuæ compellationes dulciſsimæ, imperandi & obſequendi communis voluntas, operarum & officiorum viciſsitudo, καὶ δύο μὲν σώματα μία δὲ ψυχὴ extiterit: Hinc contentiones & conuicia, hinc ficta & ſimulata, hinc ſuſpecta & ſollicita exularint.

C Solent

Solent homines ingenij leuioris ſpeciem quandam Amoris & officiorum ac Studiorum præ ſe ferre, quoaduſq; moleſtia omnis, & dolorum ac miſeriarum communio abſuerit: quæ quàm primùm ingruerint animum mutant, & ſpretis veteribus, nouis Amorum delicijs indulgent, & vt Poeta inquit

Turbinis inſtar
Quem pueri magno in Gyro, vacua atria circum
Intenti exercent ludo: ille actus habena
Curuatis fertur ſpacijs &c. fluctuando oberrant.

Verùm vt de voluptatum illecebris nihil dicam, quibus minus permouebatur D. Eliſa: Certè ærumnarum & ægritudinum ſortem vnà cum Marito prompta ſemper ſubijt: Hancq; συμπαθείας viciſsitudinem, altero ex his malè affecto, obſeruabant illi, vt difficile fuerit iudicare, vter grauiores cruciatus ſuſtinuerit: Ille ne qui graui morbo vrgeretur, an verò ille qui commiſeratione & lachrymis torqueretur. Præclarè igitur vt omnia Plutarchus, ὥσπερ ἐσόπτρου κατεσκευασμένου χρυσῷ καὶ λίθοις ὄφελος οὐδὲν ἐστὶν εἰ μὴ δείκνυσι τὴν μορφὴν ὁμοίαν, οὕτως οὐδὲ πλουσίας γαμετῆς ὄνησις εἰ μὴ παρέχει τὸν βίον ὅμοιον τῷ ἀνδρὶ καὶ σύμφωνον τὸ ἦθος.

Atq; ita veluti in Speculo Sors & valetudo, dolor & voluptas, aliæq; animorum & corporum affectiones communes in alterutro horum repreſentabantur.

Adiunxerat ſibi ingenuum in hoc Coniugali conſortio Amor hic ingenuus comitem, quem ab illuſtri natura Candorem appellamus, ſine quo is nec verus eſt, nec diu perdurare poteſt. Nihil enim ſimulatum eſt diuturnum. Quare, cum animorum & voluntatum Studia ſibi inuicem nota fuerunt, ſubſecuta eſt conſiliorum & deliberationum beneuola

com-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

communicatio', quæ vt in Rerumpub: gubernationibus, Sic in Oeconomica adminiſtratione eſt neceſſaria & ſalutaris. Nam vt alia omittam: Quoties D. Eliſa mariti animum in iuſtam iram nonnunquam procliuiorem (Sunt enim Heroum Spiritus concitatiores) repreſsit? Quoties moderationem ſuaſit ſtricto iure in delinquentes ſubditos animaduertenti? Quot inimicitias diſſoluit? Quot tranſactiones inſtituit? Quàm ſæpè ad perferendas patienter iniurias iam iam ſe ad vindictam parantem eſt cohortata? Quanta cum prudentia ea ſubiecit, quæ videbantur ſine aliorum detrimento ſuum commodum promotura? Hanc igitur, hanc, inquam, quis non rectè fidam conſultricem, domus Stabilimentum, coronam Mariti, Auguſtiſsimis Siracid: appellationibus, nominauerit? At vbi occulta omnia ſunt & fuco obtenebrata, vbi obducti animorum receſſus, vbi nulla, aut quàm mellitiſsima oratio, vbi deliberationes ſolitariæ in profunda cogitationum ſpecu volutatæ: Nihil conſtans, beneuolum, fidele, ſincerum in vlla conſociatione, ne dicam in Coniugio, eſſe poteſt. Quod igitur Momum, in hominis opificio, clathratum pectus & feneſtellis apertum deſideraſſe ferunt, cûm plærumq; aliud oratio & frons referat, longè adeò aliud cor humanum ſentiat; Si quis ætatis noſtræ in omni vitæ Statu deploratiſsimos mores, laruatos verborum dolos, Animum linguæ repugnantem, Manus ab oculorum ductu auerſas, conſiliorum & actionum ambitus & labyrinthos, diligentiùs animaduertat: reprehenſionem fortè ipſius iure optimo approbabit. Atq; hæ fallaciarum & impoſturarum furiæ (proh dolor) non modò fora publica inuaſerunt: Verumetiam quam plurimorum thalamos perruperunt. Ita candor in hoc æuo res intermortua penè eſt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Rei familiaris curam Marito, publicis & grauioribus occupationibus intento, in ſe recepit D. Eliſa. Sed illam ſuſtinuit tanta fide, ſtudio, induſtria, tam prudenter & circumſpectè, vt in fœminam, tantam in agendo ſolertiam & in gubernando prudentiam cadere poſſe, vix quiſquam credat. Nam toti familiæ præluxit exemplo pietatis, vigilantiæ & diligentiæ. Cumque ipſa nunquam ocio difflueret: Sic nunquam permiſit illam familiæ partem quæ ſibi militabat, aut nihil, aut malè agere. Operas iniunxit neceſſarias & tempori & perſonis conuenientes: Iniunctas vrgendo, nonnunquam præeundo, interdum moderando accelerauit & ad finem perduxit: Rem familiarem hoc pacto conquiſitam & adauctam decente parſimonia conſeruauit, &, quod in adminiſtratione domeſtica maximè expedit, ſuos benè ſatisque pauit & benè veſtiuit: Deſides verò & proteruos (quales plærumque ſunt vt conditione ſic & ingenio ſerui) ſeueriùs ſed citra virulentiam & contumeliam obiurgauit: Diligentes & in officio aſsiduos, potiſsimùm verò pediſſequas ſuas, quæ fideliter ſibi inſeruiſſent, in Matrimonium elocatas dotauit & ditauit, alijsque præmijs cumulatas à ſe dimiſit. Non mirum eſt igitur quòd huius ſanctiſsimæ Dominæ, velut amiſſæ matris indulgentiſsimæ obitum, relicta familia luctu & fletibus profuſiſsimis proſecuta ſit.

Liberos ex Diuina benedictione veluti Amoris & fidei coniugalis pignora ſuſceptos, ex quibus quinque adhuc ſuperſunt, Metta Grubbe, Siguardus Grubbe, Martha Grubbe, Catharina Grubbe, & Regiſſa Grubbe, Hos, inquam, etſi vterque parens ardentiſsimo affectu complectebatur (Sunt enim hæ στοργαὶ in generoſis naturis & à belluina feritate alienis ergo ſobolem

feruen-

feruentiores & conſpectiores) Mater tamen teneram horum infantiam educabat & enutriebat magna cum ſollicitudine & cura. Deinde prima Religionis Elementa ſeu Aphoriſmos doctrinæ Catecheſeos ſtatim cum ipſo lacte his inſtillabat, futurum optans & ſperans, vt hi ramuli oliuarum iam tenelli rectè inſtituti in firmamenta Eccleſiæ & patriæ adoleſcerent, & tandem electis aſſcripti fierent æterna Miſericordiæ Dei vaſa. Poſtremò, ad ciuilitatem mores inflexit & honeſtatem, ſine quibus omne generis ac propaginis decus & diuitiarum ſplendor cóncidit: idq; tùm præceptis & admonitionibus, tùm præcipuè vitæ ſuæ innocentis & integræ exemplo.

Non ſic inflectere ſenſus
Humanos edicta valent, vt vita regentis.

Inſuper vterq; parens ardentiſsimis quotidie precibus vitam & ſalutem liberorum ſuorum Deo commendabat, & his ſanctorum Patriarcharum more Myriades benedictionum precabatur. In hoc etiam ſtudioſiſsimè vterq; incubuit, vt famæ gloriam inclytam poſt ſe relinquerent poſteris, qua nihil præſtabilius eſſe poteſt. Nam

οὐκ ἔστι τοῦ δὲ παισὶ κάλλιον γέρας
ἢ πατρὸς ἐσθλοῦ κἀγαθοῦ πεφυκένας.

Et certè ſi generationi Rectorum benedicetur, nihil dubito de huius Sanctæ Stirpis fœlici propagatione: quin ea ſit pietatem & honeſtatem ſuorum parentum conſectatura, & ſua virtute auitum decus & celebritatem locupletatura, & omnium noſtrum voto & expectationi exactè reſponſura.

Sed venio ad poſtremum vitæ actum in quo pertexendo omnem ingenij & orationis facultatem mihi ademptam eſſe ſentio. Imputes igitur dolori meo, dulciſsime Magne, qui hac commemoratione

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

recrudeſcit, quod ſterili, & ſingultibus ac lachrymis interrupto & deformato ſtylo exitum ſalutarem vitæ tam præclarè traductæ, deſcribam.

Præſenſit D. Eliſa, idq; Spiritu ſancto quo regebatur, numerum dierum ſuorum ſibi patefaciente, tempus diſſolutionis ſuæ inſtare: toto ferè prius anno quàm hinc ad conſuetudinem æternam omnipotentis Dei migraret. Quotidianis enim Sermonibus huius tranſitus opinione breuius futuri meminit, idq; ſine vlla reformidatione aut horrore, quem incutere ſolet hominibus mundanis Mortis recordatio. Hic (inquit ſœpius) partus qui imminet, & poſtremus mihi & lethalis erit. Cùm igitur à virginibus ſuis, quas habuit duas, & venuſtatis & pudicitiæ laude vt generis claritate inſignes, Martham & Eddelam, Nobilis viri Matthiæ Stenonij filias, interpellaretur continuò, ne ſibi mala ominaretur, eſſet tantum fortiori animo, & Deo euentum committendo meliora ſperaret, Tum illa: Mecum benè agetur, inquit, nec de hoc ſum ſollicita aut dubia. Vtinam Marito meo dulciſsimo & liberis relictis, quos omnibus commodis & rationibus vitæ meæ antefero longa lucis vſura & fœlix concedatur. Cum adhuc firma eſſet valetudine, pueri aliquando colludentes in Gynecæo Cachinnos & ſtrepitum excitarant: tum illa virginibus, Miramini, ait, quod ſolito more meo non reprehendo pueros in mea præſentia tumultuantes. Ego verò idcircò conniueo ipſis, quòd breui me ſint deſideraturi, & peregrinos habituri morum inſpectores. Hi clamores igitur & turbæ mihi nunc ſunt gratiores omni concentu Muſico.

Huiuſmodi Sermonibus cùm declaraſſet ingruentis fati ſe præſciam eſſe: totam ſe etiam ad huius

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

vitæ exitum præparauit. Etſi enim nihil de cura gu-
bernandæ familiæ remiſit, nihilq; à veteri pietatis, co-
mitatis, verecundiæ, amicæ conſuetudinis & hilari-
tatis honeſtæ Statu alienaretur, nihilq; luctuoſum,
horridum, aſperum, aut meticuloſum præ ſe ferret:
Tamen quòd inuocationi filij Dei quotidianæ, & Pſal-
morum lectioni ardentiùs incumberet, maioriq; ala-
critate & Studio ad Conciones publicas & Cœnam
Domini accederet: Tùm collecta & in ordinem di-
ſpoſita ac rationum tabellis inſcripta vniuerſa Supel-
lectile, domum ſuam diſponeret: Non obſcurê
indicauit aliò ſibi proficiſcendnm eſſe. Reuera au-
tem ex hoc mortali diuerſorio ad immortalitatem
Dei & omnium Sanctorum conſuetudinem profe-
cta eſt.

De hac præſenſione temporis obitus non igno-
ro, Mi Magne, varias eſſe & diſcrepantes, cùm Philo-
ſophorum, tùm Theologorum opiniones. Ego verô
adduci non poſſum vt aliter ſtatuam, quàm quôd hæc
præſagia diuinitus pijs hominibus immittantur, vt
non imparati à morte occupentur, Sed admoniti ea
conquirant adminicula, quibus tanti hoſtis impetum
ſuſtinere & tandem ſuperare poſsint. Sic noſtra me-
moria Illuſtriſsimus & Chriſtianiſsimus Rex *CHRI-
STIANVS* eius Nominis III. non ſolum Regno-
rum ſuorum, Sed Mundi & ætatis ſuæ decus incompa-
rabile, ab Angelo commonefactus eſt, quo die & mo-
mento emigraturus eſſet ex hac vita. Sic & Heros
laudatiſsimus D. Herluffus Trolle, cum ex vulneri-
bus in Nauali prælio, in quo Archithalaſſus & Prin-
ceps ductor erat, influctis, Hafniæ decumberet, et Gan-
græna inflammatus torqueretur: Die, inquit, Lunæ
liberabor & ab hoc algore & æſtu, quod & factum eſt.

Itaq; perſuaderi non poſſum vt ſentiam Na-
turali

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

turali indagatione perueſtigare poſſe homines termi-
num vitæ ſuæ propoſitum: nec Genijs conſtare, vt
Plato de ſuo Socrate refert, quo tempore morituri ſunt
illi, quorum ſocij & moderatores in hac vita fuiſſe per-
hibentur: Sed Deum patefaciendo decretum volunta-
tis ſuæ, idq; non omnibus, ſed quibuſdam, ijsq; San-
ctiſsimis hominib. de Statuto viuendi tempore præmu-
nire ipſorum animos & declarare ſuo ſolius iuſſu non
mortis aut Diabulorũ imperio ipſos hinc euocatum iri,
Hoc verò mihi perſuaſiſsimum eſt. Vnde pij de Nu-
mero dierum ſuorum certiores facti Diuinitus, κύκνειον
ᾆσμα dulciſsimè modulari ante ſuam ad Patres colle-
ctionem conſueuerunt, vt Regius vates Dauid Pſal:
xviij, & Simeon ardenter miſsionem ex huius vitæ mi-
litia ab ipſo vitæ & mortis Domino, Domino IESV
CHRISTO, quem vlnis fidei pariter & corporis
complectebatur flagitans & obtinens, fecerunt. Ad
inſtitutum autem his relictis reuertar.

Cum rerum domeſticarum Supellectibilem in
ordinem diſpoſitam tabulis inſeruiſſet D. Eliſa, & nihil
nunc eſſet quod ipſius animum in cogitatione Mun-
danorum negotiorum & curarum detineret: & non
modo ſuo præſagio: Verumetiam infœlici multarum
parturientium Matronarum hoc anno ſucceſſu, De-
bilitatis ſuæ admoneretur: Caducis his & importunis
Mundi moleſtijs reiectis, ad æternitatis commercium ſe
totam præparauit. Quare paucis ante profeſtum Pen-
tecoſtes diebus Miniſtrum Verbi, Reuerendum &
doctum virum D. Magnum, Paſtorem Horloffuenſem
ad ſe accerſiuit, qui cum concionem aliquoties habu-
iſſet in Gynæceo, & Sacramentum Cœnæ Dominicæ
ipſi poſtremũm miniſtraſſet, animo infracto certamen
cum morte inire non dubitauit.

Octauus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Octauus hic erat partus & omnium luctuoſiſsimus. Nam & fœtui & matri Mortem attulit. Hæc tamen octiduum ſuperuixit: quo ſpatio in lucta acerbiſsima conſtituta, Chriſtianæ fortitudinis & patientiæ Exemplar clariſsimum poſt ſe reliquit. Conſolationibus enim promiſsionum Diuinarum ſe erexit & muniuit, & ſubijcientibus alijs locos Scripturæ de gratuita remiſsione Peccatorum, Iuſticia, & vita æterna, repetendo eos & ſibi applicando magnæ fuit conſolationi. Dulciſsimum Eſaiæ dictum reiterauit frequentiùs: Etiamſi peccata veſtra fuerint vt coccinum, tamen vt nix dealbabuntur. Et illud Pſalmi Danicis Rithmis comprehenſum: Quantum diſtat ortus ab occidente, longè fecit à nobis iniquitates noſtras. Item illud Iohannis: Sanguis IESV CHRISTI emundat nos ab omni peccato. Semper autem interſperſit ſuſpiria, & pro remiſsione Peccatorum æternum Patrem propter filium ardenter interpellauit. Maritum mœſtiſsimum & quidem iure optimo, per hos dies dulciùs eſt allocuta, & ſpem recuperandæ ſuæ Sanitatis illi iniecit, ne gemino mœrore excruciatus opprimeretur. Semper autem curam liberorum ipſi commendabat, obteſtans vt eos in timore Domini & honeſtatis Exercitijs educaret, & in ipſos ſolos vniuerſum Amorem, quo ſe eſſet ſincerè & impenſè complexus, transfunderet. Illuxit dies Maij triceſimus, quo cùm animaduerteret ſibi hinc diſcedendum eſſe, ipſa precationibus occupabatur, & alios circumſtantes cohortata eſt, vt pro ſe Deum Opt. Max. & clementiſsimum Patrem orarent, quo ſalutari termino abſolueret hanc vitam, & Creatori animam ſanguine Chriſti redemptam & ſanctificatam Spiritu ſancto incunctanter redderet. Delectabatur autem Hymno Danicis Rithmis à Reuerendo & doctiſsimo viro piæ memoriæ D. Magiſtro

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Iohanne Thoma ex dicto Auguſtini : *Turbabor ſed non perturbabor , quia vulnerum Chriſti recordabor,* compoſito, quem illa ipſa aliquoties intentis in cœlum oculis & animo recitauit, & vt ſibi loquela deficiente recitaretur petijt ab honeſta Matrona Cecilia Thuonis coniuge: quem Hymnum quia eſt pleniſsimus conſolationũ ſic in Sapphicum Carmen tranſfundere libuit.

CVm breuis uitæ Statione pellor,
Et uiam cœlo gradior ferentem ,
Chriſte ne fallat miſerum caueto
Deuius error.

Quam mihi mentem dederas remitto,
Hanc tui ſerues precio redemptam
Sanguinis, ne Mors laqueo reuinctam
Strangulet arcto.

Me licet flagrum laceret reatus
Et grauet pectus ſceleris nefandi
Conſcium, Vermis penetrans remotas
Dente medullas

En tuo fretus rutilo cruore
Vulnerum, uinco uarios furentis
Hoſtis inſultus, medeorq; morbis
Pectoris ægri.

Corporis membrum quoniam ſacrati
Sum tui lætor , neq; me reuellet
Inſitum quisquam, neq; mors peremptum
Diſſociabit,

Non enim Morti morior cruentæ ,
Sed tibi per quem moriens reſurgam
Viuus, & conſors melioris æui
Reddar in æuum.

Non enim clauſus tumulis manebo
Mortuus, uerùm rediuiuus olim
Signa feſtiui Duce te triumphi
Conſequar alma.

Ergò cum ſcandis penetrale cœli
Iunctus æternum ferar ipſe tecum
Stringe, diſcedam, libithina lætus
Tela pharetris.

Appro-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Appropinquauit tandem exitus, & iam lingua diriguit, oculi exhebetati ſunt, vires conciderunt: Maritus itaq; qui ab Amicis in aliud conclaue deductus erat, cum ſe nonnihil recollegiſſet, valedicturus dulciſsimæ ſuæ ſociæ, denuò Gynæceum ingreſſus, vix in has voces propter doloris magnitudinem erupit: O ter dulciſsima Coniunx vale, pro tua ſuauiſsima conſuetudine, fida ſocietate, innumeris beneficijs Deus Opt. Max. in æterna vita præmium tibi reddat. Atq; hæc cùm hianti & luctuoſiſsima voce dixiſſet, penè collapſus eſt in terram: Sed erectus ab Amicis præſentibus in conclaue vicinum reductus eſt. Illa interim cùm nihil reſpondere linguâ poſſet, manuum indicio, ad acclamationes, Paſtoris ſignificabat ſe audire, quæ dicebantur & ea ſibi indubitata fide applicare. Ita Chriſtum loquenti lingua nunquam defuit.

In hac confeſsione & inuocatione filij Dei conſtanter permanſit, donec per placidiſsimam mortem, quæ circa Meridiem ingruebat, iter ingrederetur ad vitam æternam.

Habes, dulciſsime Magne, ſimplicem & veram Narrationem, complectentem curriculum vitæ Nobiliſsimæ Matronæ D. Eliſæ noſtræ, quam loco parentationis debitæ, & ſignificationis grati & memoris animi eſſe cupio. Etſi enim non dubito, quin ocioſi noſtrorum laborum cenſores adulandi me cauſa hæc conſcripſiſſe dicturi ſint: Tamen cùm & ingenij mei natura tibi ſit notior, & hæc quæ commemorantur de D. Eliſa vel te teſte veriſsima ſint: Parum aut nihil omninò Sciolorum & Sycophantarum criminationes & cenſuras reformido. Tu vnus eris, ſi hæc tenuia quidem, & meritis ac virtuti laudatiſsimæ D. Eliſæ minora, at beneuoli animi indicia, tibi placuerint, in cuius ſolius

iudicio acquieſcam. Placuiſſe autem tum demùm intelligam, cùm ad repetitam ſollicitationem meam huic lugubri Narrationi meæ ea ſubieceris, quæ conceptos ex amicorum obitu dolores tollant aut mitigent, & hæc etiam funebria lectu minus acerba reddant. Qua in re & clariſsimo Heroi D. Hilario Grubbe & omnibus nobis cum ipſo communi mœrore perculſis mirum in modum gratificaberis. Benè vale, dulciſsime Magne, & ſemina æternæ inter nos amicitiæ iacta, diligenti & aſſidua officiorum & beneuolentiæ culturâ mecum fouere ne deſiſtas.

Filius Dei Dominus noſter *IESVS CHRISTVS*, te ſuo Spiritu ſanctificatum defendat & gubernet, & faciat te & tuos omnes vaſa Miſericordiæ Dei hæreditate occupatura æternam vitam,

A M E N.

Lundia Schanorum Aprilis
die *III.* Anno Salutis
M. D. LXXVII.

Chriſtianus Machabæus
Alpinas.

AD PRAECEDEN-TEM EPISTOLAM RESPONSIO, COMPLECTENS PRAECIPVAS CONSO-LATIONES, QVIBVS SESE ERIGERE *pij in Morte ſuorum poſſunt, & debent.*

HAFNIÆ

Anno

M. D. LXXVII.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

BIBLIOTHECA
REGIA
HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

CHRISTIANO MACHABÆO ALPINATI, CANONICO LVNDENSI, COLLEGAE, AMICO ET FRATRI CONIVNCTISSIMO.

S. D. P.

EPiſtolam tuam dulciſſime Machabæe & idem Amice coniunctiſſ: accepi & legi, eruditam ſanè illam ac piam, Sed qua veterem nobis dolorem renouas & vulnus, quod vix dum Cicatricem duxiſſe videtur, denuò refricas repetita mentione nobis per quàm luctuoſi obitus lectiſſimæ fœminæ D. ELISÆ BIORNONIS STENONII F: quam haud ita pridem neq; id ſine grauiſſimo dolore amiſit Coniugem ſuauiſſimam Magnificus & Generoſus Mecœnas noſter D. HILARIVS GRVBBIVS.

Huius tu fœminæ vitam ſimul vniuerſam Oratione luculenta exponis, copioſiùs quidem vti plæriſq; videri poſſit, quàm pro modo Epiſtolæ, meo verò iudicio, nulla alia de cauſa, quàm vt hac ratione declares euidentiùs, quanti tu hanc feceris, faciasq;, iuſtiſſimo tuo dolori indulgens liberiùs. Videmus namq; id in

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

more poſitum his qui lugent & ſupra modum ſunt mœſti, vt in ſignificanda mœſticia vix modum teneant. Vrgente enim vi doloris, aut planè redduntur elingues ac muti, &, vt ille ait, vox faucibus hæret: aut ſemel ora ſoluentes, nullum faciunt querelarum finem, dolore ipſos reddente diſertos. Quæ quidem ſeu taciturnitas ſeu loquacitas nimia, grauiſſimarum animi perturbationum ipſa quoque expreßiſſimum eſt teſtimonium & Argumentum.

Cùm igitur non ignorem, quantum tibi ſicut & alijs quamplurimis, mœſticiæ vulnus inflictum ſit, ſublata à nobis optima fœmina optimeque de te & multis merita, in qua, velut in puriſsimo ſpeculo, relucebat abſolutiſsima imago omnis pietatis ac virtutis: minus certè miror hanc vbertatem tuam & orationis copiam, ac facilè veniam do mœrori, vt qui mihi quoque cupiam ignoſci verbioſiùs interdum querulanti, ſi quid animum acerbiùs vrit aut excruciat.

Illud non tàm miror, quàm indignor (ſi tamen licet Amico vt ſuccenſeam) à me peti quò manum medicam adhibeam vulneri verè Chironio, quod Chironia (vt cum Poëta loquar) nec manus leuaret, hoc eſt, vt planiùs dicam, conſolationes ac remedia, quæ dolori concepto ex obitu tantæ Matronæ mederi queant, eruditiſs: tuæ & querulæ Narrationi ſubijciam. Id vtinam mihi tàm præſtare facile eſſet, quàm tibi facile eſt iſtud ſeu imperare ſeu petere.

Ego enim ingenij mei exiguitatem ingenuè agno-

ſco

ſco, nec ignoro quàm ſit mihi curta, vt Poëta ait, dom. ſupellex, vtut mihi pro tuo in me amore, eruditionem tribuas.

Quis verò non videt longè facilius eſſe, vulnus vel infligere, vel inflictum monſtrare, quàm eidem Pharmaca conuenientia adhibere, quæ doloris ſenſum vel ex parte leniant, vel vniuerſum tollant penitus? Vt de eo interim nihil dicam, ex obitu Matronæ tam præſtantis, tamq; de me etiam benè meritæ, meum quoq; pectus ſic ſauciatum, vt ipſe conſolationem requiram, ac ſecundum Comicum: Huic ipſi opus ſit Patrono quem defenſorem paras.

Quamuis autem hæc ita ſe habeant, nec leues ſint cauſæ recuſationis, nolui tamen, vel amori tuo, vel fautricis memoriæ, vel meritis clariſſimi Viri D. HILARII, communis Mecœnatis, & liberorum huius pietati hoc officiolum noſtrum qualecunq; denegare, vt ſi non omnia, ſaltem præcipua momenta & fontes conſolationum, quibus meipſum in morte Charorum ſoleo conſolari, & in noſtræ huius inprimis D: ELISÆ (heu) nimis nobis immaturo diſceſſu ſum conſolatus, breuiter, & vt Plato ait: πρὸς μικρὸν ὕδωρ, ſeruata quatenus fieri poteſt Epiſtolæ lege, exponam. Ante omnia veniam precatus incompoſitæ Dictionis & Styli ſimplicioris in Materia minimè pompoſa & ſplendida, Vbi ornari res ipſa negat, concenti doceri.

Principio autem illud prætereundum non eſt, eſſe quoſdam homines planè ἀναλγήτους καὶ ἀναισθήτους, qui

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

vt nullo tanguntur dolorū ſenſu, etiam chariſsimis quibuſq; decedentibus: ita nec vllam requirunt conſolationem. Quos ego quidem vix homines duco, vt qui præter figurā, nihil habeant humani. Quid enim eſſe poteſt humani vbi Storgæ nō ſunt, humanæ ſocietatis præcipua vincula? Vt non dicam etiam fidem hos ipſam planè abnegaſſe, dicente Paulo, Qui ſuorum maximè autem Domeſticorum curā nō habet, fidem abnegauit, & factus eſt infideli deterior. Hos igitur miſſos facientes, qui noſtris ſanè non egent remedijs, Cum ſint ipſi ſuo iudicio ſani, illud ſimul conſideremus, alios nonnullos eſſe qui dolorem quidem ſentiunt ex amicorum obitu & propriæ mortis conſideratione, ſed vel nullam deſiderant aut admittunt conſolationem, vel ſi deſiderant, Philoſophicis imaginationib. quibuſdam indulgent, quæ nec ſolidæ ſunt nec menti ſauciæ plenè ſatisfaciunt, cuiuſmodi ſunt: Nihil eſſe in morte præter timorem terribile: Mortem eſſe optimum naturæ inuentū: Eandem, larua, quæ nobis apparet, detracta non tam metuendam, quàm appetendam: Hominem lucernæ ſimilem neq; antequā viuere incipiat, neq; poſt mortem dolori vlli aut cruciatui obnoxiū: Aliud nihil eſſe mortem quàm finem miſeriarum ac malorum: Eam ſi ſit malum, malum eſſe neceſſarium & ineuitabile: Omniū hominum eandem planè eſſe moriendi ſortem, & cœtera id genus Ethnicorum aduerſus mortem præſidia. De quibus in conſolatione ad Martiā lugentem filij Mecilij obitum Lucius Annæus Seneca exclamans ait: O ignaros malorum ſuorum quibus non mors vt optimū inuentum naturæ laudatur,

quæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

quæ ſiue fœlicitatem includit, ſiue calamitatem repellit, ſiue ſatietatem aut laſsitudinem Senis terminat, ſiue iuuenile æuum dũ meliora ſperantur in flore deducit: ſiue pueritiã ante duriores gradus reuocat, Omnibus finis, multis remedium, quibuſdam votum, de nullis melius merita quàm de his ad quos venit antequam inuocatur. Quæ quidem Senecæ verba, quemadmodum alia id genus Philoſophorum Commenta, inania tantũ ſunt θέλγητρα, quæ vt ab ingenij & ſapientiæ oſtentatione quadã proficiſcuntur: Ita dolorem leniunt quidem ad tempus, ſed planè ex animis non profligant nec eximunt, vt facilè iam conſpici poſsit, ad ſedandum & tollendum ex amicorũ obitu conceptũ dolorem alijs opus eſſe ijsq́; ſolidiorib. & magis efficacib. Pharmacis, qualia ſunt quæ ſola Sacra Scriptura ſuppeditat. De his igitur nobis nunc agendum potiſsimũ.

Inprimis autem placet paulò diffuſiùs, mi Chriſtiane, abs te indicatam & explicatam rationem vniuerſam vitæ D. ELISÆ noſtræ, inde à prima pueritia ad mortem vſq;, apud Parentes, Nutricios, Maritum actæ, in publica & priuata conuerſatione, erga Deum & homines, inter eos qui ſuæ ſortis eſſent & alios, cum Marito, Sobole, familia, & quibuſcunq; tandem Mortalib. Niſi id abs te factum fuiſſet iam laboris nonnihil ac temporis in id vt Cauſæ & conſolationum præcipuum veluti fundamentũ, inſumendum mihi foret. Nam quæ mox de conſolationibus & lenimentis non vanis nec inefficacibus à me dicentur, ea non ad quoſuis homines, Sed ad ſolos pios pertinent, in quorum albo verè cenſendam eſſe eam de qua

nobis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

nobis Sermo eſt D. ELISAM, non ſolum tua Narratio docet: Verum etiam unà mecum multi alij, ijq́; fide digni homines, quibus hæc erat longè notiſsima, agnoſcunt & teſtantur. Erat enim ea verè omnium, & ſui imprimis generis & gradus Matronarum decus præcipuum.

Hoc igitur poſito negotij totius fundamento, quænam nobis videantur præcipua Remedia Amicis demortuæ, huius Marito, inquam, liberis, uniuerſæ cognationi, tibiq́; et mihi, ac tandem quibuſcunq;, apud quos diſcedens illa deſiderium ſui reliquit, profutura, age diſpiciamus.

Omnium igitur primum cum Scriptura ſtatuo, non caſu dari vitam, nec eandem caſu auferri hominibus. Nam ſciente, volente, ac pro ſua inenarrabili Sapientia, iuſticia, bonitate, omnia ordinante omnium Autore, Inſpectore, Gubernatore, ac ſupremo iudice Deo, ſimul in hanc vitam ingredimur, & lucis huius adipiſcimur vſuram, ſimul ex eadem rurſus cùm ita Deo viſum, velut è ſtatione noſtra euocamur. Rectè enim in Deuteronomio Moſes ad populum de Deo loquens: Ipſe eſt, inquit, vita tua & longitudo dierum tuorum, hoc eſt, Autor vitæ & longæuitatis. Piè quoq; & ſapienter Iob cum amicis & ipſe de Deo diſſerens ait: In cuius manu ſita eſt anima, id eſt, vita omnis viuentis & ſpiritus vniuerſæ carnis humanæ. Et idem ad Deum, de vitæ humanæ breuitate, conquerens: Numerus, inquit, menſium eius apud te eſt, conſtituiſti terminos eius qui præteriri non poterunt. Similiter Pſaltes & Propheta regius Dauid:

uid: In manibus tuis, inquit, ſunt tempora mea. Certè nec Parca illa Poëtica, nec fatum Stoïcum, Sed Deus eſt qui ſuum tribuit cuiq; curriculum, & apud ſe deſcriptam habet vitæ cuiuſq; periodum, Qua circumacta ac veluti pertexta, vt eſt in Ezechiæ Cantico apud Eſaiam, tela, vel fabula, iuxta Poëtas, iam decantata, non ſine ſingulari Dei conſilio, mortali huic & caducæ vitæ mors ipſa vt ſupremus fabulæ actus additur. Quod ſi ne ex paſſerculis quidem, quorum quinq;, vt Chriſtus ait, væneunt Aſſarijs duobus, quiſquam in obliuione eſt apud Deum, nec horum vnus ſine voluntate cœleſtis ac æterni Patris cadit in terram, Quid de hominibus & ſanè Chriſtianis dicendum, quos conſtat præſtare multis paſſerculis? Libenter ergò amplector vt veriſsimum, & vt conſolatione pleniſsimum magnifacio vſitatum Diſtichon:

Cuncta Deus videt, audit, agit, moderatur, & implet,
Eueniunt nobis cuncta ſciente Deo.

Hanc Dei ſcientiam, & vt nunc loquimur, prouidentiam, vel negare vel non credere, non ſolum inſcitia, verumetiam impietas eſt: Rurſus eidem ſe totum vt fideli Gubernatrici commendare atq; commitere, id tandem veram laudem habet prudentiæ pariter & pietatis.

Condidit Deus hominem inſpirato, ſecundum Moſen, in faciem eius ſpiraculo vitæ, hoc eſt, eiuſmodi flatu ſeu ſpiritu, qui planè fuerit & futurus eſſet immortalis (neq; enim non vult Deus vitam generis humani) Mors autem etiam corporalis illa aliunde acceſ-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

ſit, per Diaboli quidem inuidiam, & peccatum primorum Parentum, Sed Deo eandem ordinante, vt eſſet pariter peccati pœna quædam, & tamen veluti portus miſeriarum ac malorum, quibus hæc vita mortalis abundat. Ideò enim ad Adamum dictum eſt: Donec reuertaris in terram ex qua ſumptus es: Terra enim es, & in terram reuerteris. Quæ verba, non tàm comminationem continent quàm conſolationem: Non fore perpetuas huius vitæ ærumnas, Sed finem aliquando habituras, morte interueniente, qua Reſolutio quædam futura ſit corporis in puluerem, vnde id ortum atq; conflatum eſt. Puluis enim, vt Eccleſiaſtes ad Moſen alludens, ait: reuertitur in terram ſuam vnde erat, & ſpiritus redit ad Deum, qui dedit illum.

Eſt igitur in vtroq; nobis, mi Machabæe, non leuis conſolatio repoſita: Altero quidem, quòd Deo ſciente ac volente (cuius quidem voluntati nos non deceat contraïre) hanc noſtram D. ELISAM extinctam, ex Scriptura cognoſcimus. Altero verò, quod optimo Dei conſilio hinc euocatam, vt finis eſſet ærumnarum, cum eâdem Scriptura confitemur. Quid enim eſt vita hæc aliud quàm miſeriarum quoddam veluti pelagus? vt verè beatus dicendus ſit quiſquis quàm ocyſſimè defungi malis, & vaſta illa infinitorum malorum monſtra ſaluus præternauigare & portum attingere, tot ærumnis ingruentibus atq; prementibus, poſſit.

Non libet hoc loco Catalogum inſtituere pericu-

lorum

lorum & calamitatum, quibus obnoxij ſunt omnes in vniuerſum homines, & ſigillatim ſingularum ætatum incommoda enumerare, quod & ab alijs eſt factitatum frequenter, & nunc à me in Epiſtola, non violata huius lege, fieri nequit. Sed & minus neceſſarium videtur idem, nobis potiſſimum, mi Chriſtiane, qui ad id ætatis progreſſi ſumus, vt decurſum iam ſit, ſi non vtriꝗ; noſtrum, ſaltem mihi iam penè quinquagenario Spacium vitæ maius & melius, nec poſſit ne tibi quidem quamuis iuniori ignotum eſſe, quomodo vel ſuos beare ſoleat Mundus hic immundiſſimus, vt de Eccleſiæ & piorum fortuna in hoc Seculo longè iniquiſſima nihil dicam. Itaꝗ; hac enumeratione Malorum ſuperuacua prorſus & alioquin ingratiſſima non inuitus ſuperſedeo. Illud autem ſimul ſtatuo & ſtatuendum duco, ideo ex hac vita, Deo vocante, emigrare pios, vt à quàmplurimis vitæ præſentis miſerijs immunes eſſe poſſint, quæ magna ſanè eſt in morte conſolatio.

Ad aliam venio quæ mihi certè maioris momenti eſſe videtur. Non ſolum enim ex hac vita euocantur pij, optima voluntate & iuxta beneplacitum Dei (in quo & per quem, ſecundum Paulum, Omnes viuimus, mouemur & ſumus, imò cuius ſunt pij, etiam cùm moriuntur) Deinde vt ærumnarum ac malorum quæ hominibus contingere in hac vita ſolent, modus aliquis ſit ac finis; Verùm multò magis vt ijdem

beatiores reddantur hinc euocati. Parum enim eſt à malis liberari, niſi & bona eueniant quæ & obliuionem inducere poſſint eorum quæ obfuerunt, & fœlicitatum cumulo aliquo beare liberatos poſſint. Sed quænam, inquies, ſunt bona quibus gaudent hac vita defuncti? Volo de piè defunctis me intelligas loqui, inter quos merito numero eam de qua nunc verba facimus.

Huic igitur & alioqui pijs omnibus in Domino defunctis primum hanc fœlicitatem accidiſſe Scriptura teſtatur, quòd & viuant à morte & dulciſſima fruantur Dei & beatorum conſuetudine, inq; ipſa manu Dei ſint atq; ſeruentur, quo quid poteſt eſſe aut dici vel maius vel melius? In Abrahæ Deo proximi & longè gratiſſimi ſinu lætus quieſcit à morte Lazarus. in Diuinam illam & cœleſtem Paradiſum recipitur cum filio Dei regnaturus Latro, eoipſo quo crucifixus eſt die. Solutum quoq; ab hoc Mortali corpore, cum Chriſto ſe futurum Paulus ipſe non ſolum optat ſed & confidit & aſſerit. Ac præclare in libro Sapientiæ ſeu à Philone Iudæo, ſeu ab ipſo Salomone, vt quidam volunt, dictum eſt: Iuſtorum animæ in manu Dei ſunt. Et Chriſtus apud Iohannem omnium dulciſſimè: Pater, inquit, quos dediſti mihi, volo vt vbi ego ſum, & illi mecum ſint, vt videant claritatem meam, quam dediſti mihi.

Primum igitur id eſt ac ſummum beneficiorum Dei erga pios hac vita defunctos, quòd hi non planè extinguuntur, nec in locum aliquem relegantur ſecretiorem

rem aut remotiorem, vbi aliquamdiu ipſis latendum ſit, ad vniuerſale vſq; & extremum illud Orbis totius Iudicium. Multò verò minus vocantur ad carceres, tormenta, plagas, ærumnas, à quibus iam plenè liberati ſunt & exempti, Sed ad Dei ipſius & ſanctorũ Angelorum adhibentur conſuetudinem familiariorem, inq; ipſius Dei velut oculis verſantes fruuntur conſpectu huius longè iucundiſsimo, & in manibus eiuſdem geſtantur atq; ſeruantur, vnde ipſos Nemo, ne ipſe quidem Satanas cum omni inferorum poteſtate, queat eripere.

Cum hoc Dei conſpectu & conſuetudine coniuncta ſunt alia bona immenſa & iunumerabilia, de quibus Paulus Eſaiam citans, ait: Oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis aſcendit, quæ præparauit Deus his qui ipſum diligunt. Hæc appellationibus ferè vitæ æternæ & Regni Dei, Item Regni cœleſtis ac æterni continentur. Suntq; horum præcipua & veluti genera bonorum tria hæc: Noticia Dei pariter & ſuiipſius, adde etiam, quarumlibet rerum plenior multo quàm quæ eſt huius vitæ: Tum abſoluta Iuſticia ſine omni iniquitate, Et lœticia in Deo ſumma ac ſempiterna. Eorum bonorum ſpem ſolam habent in hac vita & ante mortem pij omnes, mox à morte initia percipiunt & quaſi primitias eorundem, in fine tandem Seculi, à Reſurrectione corporum, & iudicio extremo, pleniſsimam eumq; omnium dulciſsimam habituri poſſeſsionem.

Si quis eſt quem hæc non delectant aut afficiunt bona, vel ſi cui præ huius ſeculi delicijs ſordent eadem.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

hunc neq; Chriſtianum neq; etiam hominem dixero, vtpote rationis penè expertem & tantum non fungum ac ſtipitem. Verè autem Chriſtianis ac pijs iucundiſſima eſt, & merito eſſe debet harum rerum non tàm cogitatio quàm ſenſus & fide tantum in hac vita ac ſpe minimè dubia, conſtans Experientia.

Verùm addamus & alia. Nam quæ modò dixi ad animas potiſſimum referri videntur, quas non extingui cum corporibus ex Paulo antè citatis Scripturæ locis eſt manifeſtum. Quod ad corpora attinet, intereunt quidem illa, & in tenuiſſimas pulueres aut in nihilum potius reſoluuntur, vel ipſa teſte Experientia. Illud autem ex verbo Dei, vt certum ac indubitatum ſtatuunt Chriſtiani, etiam hæc aliquando reuictura eſſe nec perpetuò in monumentis manſura. Imò à Reſurrectione longè futura ea glorioſiora quàm antè: De qua re quæ D. Pauli ſit Sententia, ex priore ad Corinthios Epiſtola notius eſt, quàm vt hic à me debeat inculcari.

Iob certè in grauiſſimis illis afflictionibus ac ærumnis ſuis hac ipſa ſpe Reſurrectionis certò futuræ penè ſola ſeſe mirificè ſuſtentat, de qua & confeſſionem ſuam ædit ſatis perſpicuam in hæc verba: Scio, inquit, quòd Redemptor meus viuit, & in nouiſſimo die de terra ſurrecturus ſum, & rurſum circumdabor pelle mea, & in carne meo videbo Deum, quem viſurus ſum ego ipſe, & oculi mei conſpecturi ſunt & non alius. Repoſita eſt hæc ſpes mea in ſinu meo.

Quæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Quæ quidem diuini Prophetæ confeſsio planè & per omnia conuenit cum eo, quod nos in Symbolo, quod Apoſtolicum vocant, ſinguli profitemur, Credo carnis huius Reſurrectionem & vitam æternam, addita etiam aſſeuerandi particula paſsim vſitata, quæ omnem prorſus excludit incertitudinem ac dubitationem.

Cùm igitur duabus rebus conſtet homo, anima nimirum & corpore, Animæ certè piorum nihil ſentiunt ex morte incommodi, Sed à corporum Ergaſtulis liberatæ in ſinum deferuntur non tam Abrahæ, quàm filij Dei, vel in ipſius Dei potius, vt ſupra dictum eſt, manu ſeruantur, & dulciſsima fruuntur huius conſuetudine, ac initia quædam gratiſsima percipiunt veræ beatitudinis & vitæ æternæ. Corpora verò ad tempus quieſcunt, vel quemadmodũ Scriptura ſuauiſsimè loquitur, dormiunt in terræ puluere, ſub nouiſsimum tandem diem reſuſcitanda & iungenda ſuis ſingula Animabus, cum quibus perpetuò victura ſunt in ſumma fœlicitate, gloria & gaudio nunquam intermorituro.

Valeant igitur & Sadducæi & Epicuræi amentes ac ſtolidi, quibus à morte nihil ſupereſt, nec animorum nec corporum, vt Simonides quidam olim dixiſſe fertur: βιοτῆς μὲν χρόνος ἐστὶ βραχὺς, κρυφθεὶς δὲ ὑπὸ γῆς κεῖται τὸν ἅπαντα χρόνον. Et Adrianus Imperator moriturus hos verſus pronunciaſſe dicitur:

Ani-

Animula, vagula, blandula
Hoſpes comeſq́ corporis
Quæ nunc abibis in loca?
Pallidula, rigida, nudula,
Nec, vt ſoles, dabis iocos.

Valeat & reliquum Philoſophorum agmen Animarum quidem immortalitatem aſſerentium, ſed minus cordatè, & ſubtimidè, Corporum autem Reſurrectionem planè negantium. A quibus omnibus nos, qui Chriſtum profitemur, quàm longiſſimè ſeiungamus, hancq́ conſolationem firmiſsimè non tam vlnis ambabus ſeu vtraq́ manu, vt eſt in prouerbio, quàm toto pectore amplectamur ac teneamus, Et ſupereſſe à funere animas, nec corpora planè aut in totum euaneſcere; imò à morte verè victuros pios, & longè maximam futuram aliquando gloriam tùm animorum tùm corporum.

Semper autem in conſpectu ſint dulciſſimæ illæ voces quibus vtitur Scriptura de morte loquens corporali. Ea enim Spiritui ſancto nihil niſi ſomnus eſt & tranſitus & quies. Mori verò idem quod dormire atq́ quieſcere, item colligi & congregari ad Patres. Sepulchrum quoq́ vel Sepulturæ locus, cubile ſeu lectus. Vnde & à Græcis κοιμητήριον *appellatur longè venuſtiſſimè, & quod Græci* κοιμητήριον *vocant, Iudæis eſt,* BETH CHAIIM, *hoc eſt, domus vitæ ſeu viuentium. Non igitur intereunt pij vita functi: ſed dormiunt, quieſcunt, colliguntur, viuunt teſte verbo Dei & huius Authore ac interprete Spiritu Dei Sancto.*

Id au-

Id autem ſi verè & ex animo ſtatuerent homines, minus afficerentur morte ſuorum, quæ tranſitus tantum eſt in vitam, eamq́ longè potiorem quàm ſit fragilis hæc & caduca non tam vita quàm mortalitas. Nam, ſecundum Euripidem, ὁ βίος ἀληθῶς, οὐ βίος, ἀλλὰ συμφορά. Æterna autem illa vita verè vita nominanda eſt, ex cuius ignoratione potiſſimum & ex dubitatione Epicuræa, Ethnica & Philoſophica de immortalitate animarum, & mortuorum Reſurrectione, oritur dolor, quem plæriq́ percipiunt ex morte eorum quos aliquando habuère chariſſimos. Id quod vel ex Paulo liquet, qui de Ethnicis lugentibus obitum ſuorum loquens ait: vt non contriſtemini ſicut cæteri qui ſpem non habent. Significat enim ideò lugere & contriſtari gentes, quia deſtituuntur fide Reſurrectionis & ſpe vitæ æternæ. Nobis igitur ſciendum ac certò ſtatuendum, quod quemadmodum vita hæc caduca, quædam eſt ad mortem corporalem via: Sic eadem hæc mors, iter quoddam ſit ad veram illam ac æternam vitam in cœlo.

Et hactenus quidem breuiter non tam explicaui quàm recenſui & indicaui, Machabæe charſſime, paucas ſed præcipuas ex verbo Dei, vera luce & duce, conſolationes, quibus ſe erigere pij in morte ſua & ſuorum debent, ſumptas ab optima voluntate & prouidentia Dei, à fine & euentu ſeu vtilitate mortis corporalis, ab animorum immortalitate, à corporum Reſurrectione & vita æterna. In quibus quidem conſolationibus acquieſcere mens longè tutiùs poteſt quàm in imaginationibus

illis magna ex parte vanis ac friuolis, quibuſq; ſeſe ſuosq; demulcent & inaniter lactant qui inter Philoſophos videri volunt Sapientiſſimi. Priuſquam autem finem faciam, libet & hanc conſolationem quæ mihi videtur eſſe inter omnes vel maximè præcipua, ſuperioribus adiungere. Ea ſumitur ex ſtatu animarum poſt mortem, atq; adeò à totius hominis in altera illa ac æterna vita, conditione longè beatiſſima. Ad quam Beatitudinem, quò plena ſit & omnibus Numeris abſoluta, referre etiam oportet noticiam & colloquia mutua, cuiuſmodi in æterna vita futura eſſe dubium eſt nemini, qui paulò Scripturam attentiùs & maiori cum iudicio legerit, quiq; rem vniuerſam æſtimauerit ac perpenderit diligentiùs.

Diximus iam, in cœlo futuram ſocietatem & coniunctionem gratiſſimam piorum cum Deo, cumq; Angelis beatis, & inter ipſos inuicem. Quæ autem eſſe poterit vnquam ſocietas grata aut iucunda ſine mutua noticia? Quid verò profuerit noticia niſi accedant Colloquia, quibus fieri poteſt Communicatio cogitationum & conſiliorum? Porrò ſine hac communicatione quænam erit ſolida læticia? qualem in æterna vita futuram & antè dixi, & Chriſtus ipſe teſtatur, inquiens: Mæror veſter vertetur in gaudium, & gaudium veſtrum nemo tollet à vobis.

Quis negat à Reſurrectione futurum Rationis vſum? quæ tum erit minimè obſcura aut tenebricoſa, qualem circumferunt in hac vita etiam ij qui iudicantur Sa-

pien-

pientiſſimi. Neq; enim hæc, vtpote pars imaginis Dei (quam plenè tunc reparatum iri conſtat) non etiam illuminabitur, & nitorem priſtinum recipiet, imò hæc maiori tunc quàm vnquam anteà luce decorabitur. Erit igitur & Sermonis vſus, vt qui à ratione producitur & gubernatur, eſtq́; rationis veluti nuncius, interpres & index.

Quod ſi in hac vita infœlices iudicantur qui Sermonis & linguæ vſu carent, an putandum in cœleſti Patria, vbi ſumma fœlicitas eſt, mutos inueniri? Maximè cum illi etiam qui vel ætate ſeu immatura ſeu defecta, vel membris mutili, aut alioqui morbis preſſi ex hac vita diſcedunt, reuicturi credantur ætate planè integra, membris perfectiſſimi & à morbis immunes ac ſani, vel vt Paulus ait, ex corruptibilibus incorrupti, ex ignominioſis glorioſi, ex infirmis potentes, ex animalibus planè ſpirituales.

Verùm quid eiuſmodi opus ratiocinatione? cum vel ex Euangelica hiſtoria conſtet Moſen & Heliam iam tum glorioſos, cum Chriſto tranſfigurato, in monte locutos de huius exitu, vt Lucas ait, quem perfecturus erat in Ieruſalem. Sed & apud eundem Euangeliſtam etiam cum Epulone, quamuis in inferni cruciatibus agente, atq; ob id procul remoto & damnato, loquitur Abraham cœli tum ciuis & incola longè beatiſſimus. Quid? quod & Chriſtus ipſe à Reſurrectione cum Diſcipulis loquitur, cumq́; mulieribus & Magdalena, à qua per vocem agnoſcitur. Quod ipſum & Angeli faciunt

 in

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

in aſſumpta quidem humana ſpecie, reuera tamen vt non dubites ſuam eſſe his quoq; loquelam & linguam. Quemadmodum nec elinguis eſt aut muta beatiſſima illa in Deitate Trias, cum & de Spiritu ſancto dicat Chriſtus: quæcunq; audierit loquetur: & in Geneſi inuicem de hominis conditione loquuutur τὰ ὑφιστάμενα ſiue perſonæ, quas vocamus Diuinitatis: faciamus hominem ad imaginem & ſimilitudinem noſtram, & reliqua. Imò filius ipſe Dei nominatur λόγος ſecundum Nazianzenum, certè ὅτι οὕτως ἔχει πρὸς τὸν πατέρα ὡς πρὸς νοῦν λόγος, & vt idem paulò pòſt ait: διὰ τὸ ἐξαγγελτικόν, nempè quòd ſit Orator, primum in ipſa Diuinitate, Deinde & extra eandem atq; ad homines, quemadmodum in Iohanne quoq; dicitur: Deum nemo vidit vnquam, filius qui eſt in ſinu patris, ipſe enarrauit nobis.

De agnitione mutua piorum cum Deo, cumq; beatis Angelis & ſe inuicem in cœlo, omnium clariſſimum extat teſtimonium in priore ad Corinthios Epiſtola, vbi de hac & futura vita loquens Paulus, & vtramq; inter ſe conferens: Nunc ait, ex parte cognoſcimus & ex parte prophetamus: Poſtquam autem aduenerit quod perfectum eſt, tunc id quod ex parte eſt abolebitur. Et paulò poſt: Cernimus nunc per ſpeculum & per Ænigma, tunc autem coràm cernemus. Nunc cognoſco ex parte, tunc verò cognoſcam, prout edoctus fuero. Hæc Paulus.

Neq; verò obſcurè idem colligi poſſe videtur ex eo quod & Adamus cum primum creatus eſſet, nomina indidit

didit

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

didit cunctis animantibus iam tum etiam creatis à Deo eiuſmodi, quæ ſingulorum Naturis reſponderint exactiſsimè. Vnde liquet ſummam fulſiſſe in Adamo recens creato rerum omnium cognitionem. Idem è ſomno illo Diuino euigilans vxorem Euam tum conditam, ſeu vt Moſes ait, ædificatam, nullo monente agnoſcit ex viro ſumptam, agnoſcit ſociam, ſuumq́; os & carnem appellat. Et Baptiſta nondum natus, in vtero materno ſaliens & exultans, Chriſtum & ipſum tùm primum è Spiritu ſancto in vtero intemeratæ virginis conceptum agnoſcens, ſuo quodam modo ſalutat.

Quod ſi ante primum illum lapſum generis humani cum adhuc integra eſſet & inuiolata imago illa & ſimilitudo Dei ad quam conditus fuerat Adámus, tanta fulſit Sapientia, vt res non antè viſas agnouerit & ad primum earum conſpectum etiam pernouerit, nec opinione ſua ſit falſus: Si infans nondum natus filium Dei nec dum etiam natum infantem per Dei ſpiritum agnoſcit, ſalutat, & ſuo quodam modo adorat: Quid putamus eiuſdem Spiritus ductu & motu non fieri poſſe, aut cur non potius ſtatuimus planè ſimilia aut his maiora & magis admiranda fieri & futura eſſe in æterna vita, vbi non ſolum reſtaurabitur collapſa Dei imago, Sed maiori inſuper gloria ornabitur, vbi nec infantes amplius erunt, & perfectiora exiſtent omnia quàm vnquam fuerint, quæ in hac vita nobis viſa ſunt perfectiſsima?

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Ac mihi quidem hæc quæ de Noticia piorum inter ſe, & cum Deo ac beatis Angelis mutua, deq́ mutuis in æterna illa vita colloquijs dixi, Machabæe chariſsime, præter ſuperiora remedia, quæ & ipſa ſuum pondus habent, & ſunt omninò præſentiſsima, ſiquidem hæc omnia ſeriò ſecum cogitabunt piæ mentes, maximam paritura videntur conſolationem aduerſus dolorem conceptum cùm ex aliorum præſtantium hominum & nobis charorum, tùm ex noſtræ huius D: ELISÆ obitu, maximè ſi fides accedat quæ firmiter amplectatur Doctrinam eiuſmodi & promiſsiones ampliſsimas Experientia iam ipſa in multis confirmatas. Quam quidem fidem ſpiritus Dei ſanctus precibus aſsiduis & ardentibus à Deo per Chriſtum poſtulatus excitat, alit, auget, adiuuat, ac tandem etiam perficit.

Sed excruciat te fortè, quòd Matrona hæc longè optima & præſtantiſsima in medio vitæ ſuæ curſu & flore, puta annum ætatis vix egreſſa tricesimum ſecundum, ita ſubitò erepta ſit, morte præpropera nimis & immatura. Audi, mi Machabæe, Mortalis erat, vt nos omnes, & eſt quædam Senectus etiam Iuuenum, de qua loquitur & Sapientiæ liber, quam ſi quæ vnquam alia Matrona honeſta & pia attigit, certè hæc, vel tua Epiſtola teſte, adepta eſt. Sic enim eius libri Autor, Senectus, inquit, veneranda eſt, non quæ multo tempore aut annorum numero menſuratur. Prudentia inter homines eſt canicies, & vita immaculata eſt ætas Senectutis.

Nec

Nec eſt noſtræ huius (ipſi præſertim) præpropera aut immatura mors dicenda, in cuius meditatione & expectatione quotidiana ipſa quamuis paucorum adhuc annorum exiſteret, continuò vixit, nunquam ſeſe mortalem oblita. Neq; ego cuiquam pio mortem immaturam aut præproperam accidere poſſe ſtatuo, neq; non optimè cum ijs agi, qui cum alioqui Deum verè colant omnibus Exercitijs pietatis vacantes ſedulò, celeriùs à nobis abripi videntur, non quòd vita non ſit res per ſe bona, & à Deo expetenda longæuitas: Verùm quia Nemini obſcurum eſſe poteſt, quæ & quot offendicula, eadem obijciat incautis, in qua ſanè οὐδὲν βέβαιον καὶ οὐδὲν ὑγιές, *vt non tam odio haberi, quàm diligi à Deo appareat eos, qui maturiùs diſcedunt aut euolant, vel Diuinitus potius hinc euocantur. De qua re præclarè quoq; dictum eſt in eo, quem nunc citaui libro Sapientiæ: Placet Deo (iuſtus) & ab eo diligitur & hinc tranſfertur ex vita inter peccatores, & abripitur ne malicia peruertat intellectum eius, aut dolus decipiat animam eius. Verùm hæc aut his ſimilia quædam ſuperiùs etiam attigimus.*

Ad iſtud autem quòd noſtra hæc D. ELISA in partu obijt & quidem vnà cum fœtu iam tum prius extincto, quid dicemus? Solet enim hoc mortis genus calamitoſius eſſe ac triſtius. Sed triſticiam omnem lenit & adimit vel vnicum illud ac notiſſimum Pauli dictum περὶ τῆς τεκνογονίας: *Saluabitur mulier per generationem liberorum ſi manſerint in Fide, Charitate, Sanctificatione & Modeſtia. Hîc cum Salutem fidelibus ac pijs*

puero

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

puerperis promittat electum illud Organon & cœleſtis aliquando Scholæ Alumnus, Paulus, Quis in hac tam dulci promiſsione non acquieſcat, quæue parturientium aut parientium, non grauiſsimos quoſq; dolores & cruciatus corporis quamuis acerbos æquiſsimo ac patientiſſimo ferat animo, in eam Salutem & vitam intuens, quæ æterna eſt & animæ pariter ac corpori communis, cum qua coniuncta eſt perpetua & nunquam intermoritura fœlicitas?

De piorum parentum liberis qui vel nondum in lucem æditi, vel in ipſo partu, Eccleſiæ prius & progenitorum pijs precibus Deo commendati extinguuntur, quid ſentire oporteat, neq; ignorant Chriſtiani, & hæc Materia alterius fortè fuerit loci ac temporis, dum ampliſsimam interim promiſsionem illam fide firma teneamus, quæ ſuo modo ad quemuis pium pertinet & referenda eſt: Ero Deus tuus & Seminis tui poſt te.

Ego itaq; Machabæe chariſs: ne de fœtus quidem huius Salute æterna quicquam dubitans, & vtriq; potius, matri inquam pientiſsimæ, & beatiſsimæ proli hanc ipſam ſalutem ac beatitudinem æternam gratulatus non addam plura, præſertim cum & ego me nunc Epiſtolæ modum exceſsiſſe intelligam.

Sed libuit verboſiùs hæc vel eò exponere, vt in aliquanta copia conſolationum (quamuis non omnes, ſed præcipuas tantum indicare ſatis duxi) aliquid inueniri poſſet, quemadmodum in Pharmacorum multitudine

quod

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

quod præſenti ægritudini mederetur & dolorem vel leniret vel tolleret. *Volui* quoq; has ipſas conſolationes paulò tractare generaliùs atq; communiùs, vt non ſolum noſtræ huius D. ELISÆ Marito, Liberis, & *Amicis*: *Verumetiam* alijs eadem paſſis, vel alioqui omnibus cum morte luctantibus applicari veluti commune quoddam μάλαγμα poſſent. Hoc igitur quicquid eſt ſeu laboris ſeu ſtudij mei, ſi ſecundum te *Amicum* meum integerrimum, Magnifico etiam viro D. HILARIO communi Mecœnati, & huius dulciſſimis liberis, atq; cognatis, tum quibuſcunq; alijs dextrè iudicantibus probabitur, Inprimis ſi quid erit in hoc tenuiſſimo ſcripto, vnde vel aliquid tandem ſolidæ conſolationis haurire mentes anxiæ, & vel de *Amicorum* deceſſu dolentes, vel propriæ mortis conſideratione territæ, poſſint: non planè periſſe arbitrabor horulas illas, quas hiſce qualibuſcunq; Pharmacis conſcribendis impendi.

Tu interim perge Sanctiſſimæ fœminæ memoriam celebrare. Sed nec me meminiſſe pigebit ELISÆ,
Dum memor ipſe mei, dum Spiritus hos regit artus,
Libet enim Poëtæ verbis vti. Deus autem æternus, idem Pater miſericordiarum & Deus totius conſolationis, adeſſe dignetur ſuo ſancto Spiritu Paracleto omnibus ſeriò dolentibus ſuorum obitum, & quibuſcunq; alijs afflictis, ac mœſtis, omneſq; nos confirmet vt mortem hanc corporalem, quæ tamen veræ vitæ ianua eſt pijs, non tàm metuamus quàm appetamus, & cum Simeone, Paulo, & alijs alacriter inuitemus, quò malis omnibus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

huius vitæ defuncti, in veram illam ac cæleſtem Patriam ex hac aliquando lachrymarum valle commigremus, vbi dulciſsima frui liceat conſuetudine non ſolum Angelorum ac beatorum omnium, Verumetiam æterni Patris, Filij huius vnigeniti, & ab vtroq; procedentis Spiritus ſancti. Amen. Benè vale Amicorum optime & pro tuo candore hæc noſtra, ieiuna admodum atq; tenuia, boni conſule.

Lundiæ ſcribebam die XXVI Aprilis, Anno à nato Saluatore

M. D. LXXVII.

Magnus Matthias Th: L:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

HAFNIAE

EXCUDEBAT ANDREAS
GUTTERUUITZ.

Anno

M. D. LXXVII.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)

3415

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3415 4° (LN 1107 4° copy 2)